

Celoštátne kolo súťaže Poznaj slovenskú reč

Nové Zámky

6. júna 2019

Organizátor celoštátneho kola¹

Stredná odborná škola stavebná – ÉSZKI, Nitrianska cesta 61 Nové Zámky

Predseda celoštátnej odbornej komisie²

PaedDr. Anita Halászová, Štátny pedagogický ústav Bratislava

Kategória	1. kategória	2. kategória
Predseda odbornej poroty/pracovisko ²	PaedDr. Anita Halászová, Štátny pedagogický ústav Bratislava	Mgr. Andrea Döményová, Štátny pedagogický ústav Bratislava
Člen odbornej poroty/pracovisko ²	Mgr. Anita Horváth, ZŠ s MŠ s VJM Tomášikovo	Mgr. Monika Hamarová, ZŠ s MŠ P. Pázmány s VJM Šaľa
Člen odbornej poroty/pracovisko ²	PaedDr. Piroška Szalayová, ZŠ s VJM Mierovo	Mgr. Silvia Patassy, ZŠ Z. Kodály s VJM Dunajská Streda
Počet zúčastnených škôl ³	1 ZŠ s r. 1 – 4, resp. 1 – 5; 11 ZŠ s r. 1 – 9	10 ZŠ s roč. 1 – 9; 1 OGY
Počet súťažiacich ³	Spolu 14 ; z toho 2 z 3. roč. ZŠ, 12 zo 4. roč. ZŠ	spolu 11; z toho 3 z 8. roč. ZŠ, 7 z 9. roč. ZŠ, 1 z 3. r. OGY, 0 zo 4. r. OGY
Z toho počet dievčat ³	9	7
Text na reprodukciu⁴	Jana Belašičová: Domáci miláčik (In: Vrabček, 2017, roč. 18, s. 30)	Hana Košková: Holub na klobúku (In: Maxík, 2019, roč.15, s. 20 – 21)
Text na čítanie⁴	Jana Belašičová: Domáci miláčik (In: Vrabček, 2017, roč. 18, s. 30)	Paulína Prášilová: Na ľavé líce
Tvorba textu⁵		prevrtať, kamarát, horský/á/é, skladba, možno, zobudiť, nikam
Témy⁶	1. Športový deň	Navštívil/-a ma kamarát/kamarátka zo zahraničia
	2. Čarovný prútik	Keby som dostal/-a zvieratko
	3. Moja obľúbená rozprávka	Moja obľúbená relácia
	4. Keby som mal/mala krídla	Moje plány na ďalších desať rokov
	5. Chystáme sa na prázdniny	Chystáme sa na školský výlet
Dosiahnutý priemerný počet bodov za súťaž	70,50 z maximálnych 86 bodov.	86,27 z maximálnych 100 bodov.
Dosiahnutý najmenší počet bodov za súťaž	58,66	80
Dosiahnutý najväčší počet bodov za súťaž	82,33	97,66
Počet súťažiacich, ktorí sa umiestnili v pásmach ³	zlaté pásmo	4
	strieborné pásmo	7
	bronzové pásmo	0
Nedostali sa ani do bronzového pásma ³	0	0

Katégoria	3. kategória	4. kategória
Predseda odbornej poroty/pracovisko ²	Doc. PaedDr. Patrik Šenkár, PhD., Katedra SJL, Pedagogická fakulta UJS Komárno	PaedDr. Rozália Bezáková
Člen odbornej poroty/pracovisko ²	Mgr. Eleonóra Laczová, ZŠ s VJM Nesvady	PhDr. Martina Fichnová, SOŠs-ÉSZKI Nové Zámky
Člen odbornej poroty/pracovisko ²	PhDr. Ildikó Tóthová, G Á. Vámbéryho s VJM Dunajská Streda	Mgr. Ildiko Paučová, SOŠRV s VJM, Dunajská Streda
Počet zúčastnených škôl ³	6 G; 3 SOŠ	3 SOŠ
Počet súťažiacich ³	spolu 9, z toho 3 z 2. r. G 3 z 3. r. G 3 z 3. r. SOŠ	spolu 5 z toho 3 z 1. roč.; 2 0 z 2. roč.; 1 2 z 3. roč.: 2
Z toho počet dievčat ³	5	2
Text na reprodukciu⁴	Milan Rastislav Štefánik – Svetobežník so srdcom vlastenca. (In: Kováč, D. – Králiková, E. – Pauer, M.: Obrazopis sveta. Vydavateľstvo Osveta, Martin 2005)	Ako pracovať s rozumom
Témy⁶		
1.	Šport	Odborné predmety počas štúdia
2.	Vzory a ideály	Moje plány do budúcnosti ohľadom mojej profesie
3.	Multikultúrna spoločnosť	Povolanie, ktoré som si vybral/a
4.	Obchody a služby	Pracovné nástroje, ktoré bežne používam
5.	Kultúra a umenie	Stalo sa to v dielni/na odbornom výcviku
Tvorba textu⁵	poslať, miesto, súvislý/á/é, dvojaký/á/é, každý, alebo, priateľsky, aspoň, jaj, oproti	navrhnuť, stokrát, myšlienka, urazene, kakaový/-á/-é
Dosiahnutý priemerný počet bodov za súťaž	63,73 z maximálnych 80 bodov.	55,40 z maximálnych 80 bodov.
Dosiahnutý najmenší počet bodov za súťaž	53,66	40,67
Dosiahnutý najväčší počet bodov za súťaž	70,66	68,33
Počet súťažiacich, ktorí sa umiestnili v pásmach ³		
zlaté pásmo	2	0
strieborné pásmo	5	3
bronzové pásmo	2	0
Nedostali sa ani do bronzového pásma ³	0	2

Stručné vyhodnotenie úrovne celoštátneho kola súťaže⁷

1. kategória:

Súťaž prebehla v súlade s platným OP. Súťaže sa zúčastnilo 14 žiakov (5 chlapcov). Výkony podávané súťažiacimi boli veľmi vyrovnané a porovnateľné s minuloročnými. Skoro bezchybnú výslovnosť mali žiaci v časti A. Menšie nepresnosti mali niektorí súťažiaci s textami riekaniek a vyčítaniek a s výslovnosťou mäkkých spoluhlások (hlavne ľ) a ch. Text určený na reprodukciu globálne pochopili a dokázali jazykovo správne reprodukovať. Reprodukciu krátkej rozprávky o tom, ako Fúzik s Ľapkom chceli kúpiť domáceho miláčika, zvládli veľmi dobre, pochopili pointu príbehu ale niektorí „prepísali príbeh“ alebo nedokázali zmeniť v reprodukcii dialógy na nepriamu reč. Čítanie krátkeho textu po príprave zvládli najlepšie, čítali plynule a so správnou intonáciou. Menšie nedostatky konštatovala porota vo výslovnosti a v artikulácii. V časti D zameranej na tvorbu súvislého ústneho prejavu sa zamerali súťažiaci hlavne na tému Čarovný prútik (5 žiakov), 3 súťažiaci si vybrali tému Chystáme sa na prázdniny a 2 – 2 súťažiaci si vybrali ostatné témy Športový deň, Moja obľúbená rozprávka alebo Keby som mal/mala krídla. Niektorí nepostupovali podľa pokynov, preto im odborná porota dala niekoľko doplňujúcich otázok. V prednese súvislého textu na vybranú tému odborná porota zaznamenala nedostatky predovšetkým v kompozícii. Menšie rezervy sú v oblasti rozvíjania slovnej zásoby, mnohí súťažiaci používali nespisovné slová. Odborná porota vyzdvihla vysokú úroveň pripravenosti žiakov, za čo sa poďakovala pedagógom, ktorí sa podieľali na systematickej príprave svojich žiakov.

2. kategória:

Celoštátneho kola súťaže sa zúčastnili 11 žiaci. Celková úroveň bola veľmi vyrovnaná, v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi stále veľmi dobrá. Všetci žiaci boli zaradení do zlatého, resp. do strieborného pásma, čo znamená, že podávali veľmi vyrovnané výkony. Pri reprodukcii súťažiaci preukázali, že textu porozumeli, veľmi výstižne a presne reprodukovali vypočutý text. Žiaci mali bohatú slovnú zásobu, nemali problém s jazykovou správnosťou. Pri čítaní sa javili len menšie nedostatky v intonácii, dynamike a pri výslovnosti spoluhláskových skupín. Súťažiaci čítali technicky lepšie ako v predchádzajúcich ročníkoch súťaže, niektorí však menej výrazne. Pri tvorbe súvislého textu z daných slov prevažná väčšina súťažiacich použila všetky slová, štyria vynechali 1 slovo, resp. použili iné slovo (napr. namiesto slovesa zobudiť použili sloveso zobudiť sa, namiesto slovesa prevrtať použili prevrtať sa). Súťažiaci svoje myšlienky sformulovali gramaticky správne, mali bohatú slovnú zásobu, väčšina žiakov bola kreatívna, niektorí však menej dbali na kompozíciu textu. Pri poslednej úlohe si žiaci mohli vybrať z piatich tém. Prvú tému (Navštívil/-a ma kamarát/kamarátka zo zahraničia) si nikto nevybral, druhú tému (Keby som dostal/-a zvieratko) si zvolili traja súťažiaci. Tretia téma (Moja obľúbená relácia) oslovila jednu žiačku. Téma Moje plány na ďalších desať rokov sa zapáčila piatim súťažiacim. Poslednú tému (Chystáme sa na školský výlet) si vybrali dvaja žiaci. V tejto časti boli žiaci najviac kreatívni, dokázali, že vedia nielen jazykovo správne a plynule rozprávať o danej téme, ale kládli dôraz aj na kompozíciu textu a na výber slovnej zásoby. S plynulosťou prejavu nikto nemal problém. Na vyhodnotení porota pochválila súťažiacich za ich vynikajúce výkony a poďakovala sa i učiteľom za prípravu žiakov.

3. kategória:

Predmetná kategória celoštátnej súťaže prebehla v súlade s platným Organizačným poriadkom – s počtom súťažiacich 9 (5 dievčat). Pri jej konkretizácii však zaznamenávame relatívne vysoký počet nezúčastnených (6). Podávané výkony súťažiacich boli na priemernej úrovni s relatívne veľkým /hodnoteným/ rozptylom (1. až 9. miesto: až 17 bodov). Kladne hodnotíme adekvátnu spisovnú slovenčinu pri jednotlivých ústnych prejavoch súťažiacich. Občas sa však, prirodzene, vyskytli aj menšie nezrovnalosti v gramatike (o. i. pri používaní zvrtných zámen, správnych koncoviek podstatných mien a pod.). Text určený na reprodukciu študenti pochopili nadpriemerne a tým celkovo podali výborný výkon. Niektorí boli schopní reprodukovať aj nuansy prototextu. Pri samostatnej tvorbe textu úvahového charakteru taktiež podali súťažiaci slušný výkon – pri jednotlivých témach využili svoju fantáziu, samozrejme, opretú o vlastné vedomosti a zručnosti. Ich jazyková kompetencia bola celkovo dobrá. Pri jednotlivých doplňujúcich otázkach boli pohotoví a promptní. V širšom aspekte sa problémy vyskytli najmä pri tretej súťažnej úlohe, t. j. pri

samostatnej tvorbe textu pomocou vytypovaných slov (a jeho ústnom prednese). Často patričné slová absentovali v jednotlivých „príbehoch“, ktoré sa viackrát niesli v medziach šablónovitosti a neinencióznosti (pochopiteľne, s výnimkami). Komplexne môžeme hodnotiť danú kategóriu za primeranú.

4. kategória:

Súťaž v kategórii sa uskutočnila v súlade s OP. Súťažilo 5 žiakov (2 dievčatá). Výkony súťažiacich v jednotlivých úlohách boli nad priemer. Bezchybnú výslovnosť mala jedna súťažiaca. Interpretáciu vypočutého textu zvládli na priemernej úrovni. Text pochopili a s menšími nedostatkami dokázali jazykovo správne reprodukovat'. V druhej úlohe (časť B) súťažiaci podávali striedavé výkony, najmä súťažiaci, ktorí boli žiakmi 1. ročníka pri vybranej téme „Pracovné nástroje, ktoré používam“ nemali dostatočné skúsenosti z odboru, aby tému zvládli v plnom rozsahu. Menšie nedostatky porota zistila vo výslovnosti a artikulácii (tzv. „hltanie koncových slabík“). Súťažnú úlohu v časti C zvládli na primeranej úrovni. Témy, ktoré si ľubovoľne volili boli zamerané na voľný čas – Návšteva v ZOO, Nečakaná pomoc, Jeden deň v škole, Výlet, Na návšteve. Niektorí súťažiaci v rámci uvedenej témy používali tzv. pomocné slovíčka v materinskom jazyku, na čo ich porota aj upozornila. Rezervy sa ešte vyskytli v oblasti kompozície a slovnej zásoby, kde niektorí používali nespisovné slová. Vzhľadom na to, že v tejto kategórii súťažili aj žiaci 1. ročníka, porota skonštatovala veľmi dobrú pripravenosť žiakov. Pedagógovia, ktorí žiakov pripravili na súťaž, na želanie súťažiacich, neboli prítomní v miestnosti.

Vysvetlivky:

- ^{/1} – uviesť presný názov organizácie, ktorá bola poverená ŠPÚ usporiadaním celoštátneho kola
- ^{/2} – uviesť meno, priezvisko, titul a pracovisko predsedu celoštátnej odbornej komisie (menovaný ministrom školstva a ktorý je spoločný pre všetky kategórie), resp. predsedu/člena odbornej poroty (menovaný riaditeľom ŠPÚ)
- ^{/3} – udať počet zúčastnených škôl, resp. súťažiacich v postupovom kole za príslušný školský rok (skratky: ZŠ – základná škola, OGY – gymnázium s 8-ročným štúdiom, G – gymnázium so 4-ročným štúdiom, SOŠ – stredná odborná škola, kat. – kategória, r. alebo roč. – ročník)
- ^{/4} – uviesť meno autora, nadpis a zdroj
- ^{/5} – vymenovať slová
- ^{/6} – uviesť názvy tém
- ^{/7} – vyhodnotenie podľa kritérií uvedených v obsahovej náplni danej kategórie